Emne: 26/4470 Innspill til ny stortingsmelding om villaks
Til: Postmottak KLD <postmottak@kld.dep.no>
Sendt: 16.10.2026 11:27:49
Fra: Anne Mette Ruden Hope <Anne.Mette.Ruden.Hope@kongsberg.kommune.no>

På vegne av Styringsgruppa i Vannområde Numedalslågen - Grønn Dal oversendes følgende innspill til arbeidet med stortingsmelding om villaks:

Innspill fra Vannområde Numedalslågen til ny stortingsmelding om villaks, sjøørret og sjørøye

Vannområde Numedalslågen vil framheve den nasjonale og internasjonale betydningen av villaksbestanden i Numedalslågen. Vassdraget huser en av Norges viktigste villaksstammer og en elvemuslingbestand som regnes blant de største og mest verdifulle i Europa. Elvemuslingen er avhengig av laksens livssyklus for å kunne formere seg. En svekket villaksbestand vil derfor også true denne unike og sårbare arten.

Den anadrome strekningen av Numedalslågen er klassifisert med dårlig økologisk tilstand på grunn av risikoen for genetisk innblanding fra rømt oppdrettsfisk. Dette truer en sunn, stedegen og genetisk robust villaksstamme. Bevaring av det genetiske mangfoldet må være et sentralt mål i den kommende stortingsmeldingen.

Oppdrettsnæringen må ta et større ansvar for å forebygge rømminger og begrense konsekvensene når rømminger skjer. Etter mange år med gjentatte utfordringer knyttet til rømt oppdrettsfisk er det avgjørende at næringen bidrar aktivt til varige løsninger. Det må stilles strengere krav til forebygging, beredskap og oppfølging ved rømmingshendelser. Næringen må også ta både det praktiske og økonomiske ansvaret for tiltak som reduserer risikoen for genetisk påvirkning av villaksbestandene.

Prosjektet **«Lakseslottet ved Kjærrafossen – et Villaksens Hus»** kan bli et viktig bidrag til å nå målene i den kommende stortingsmeldingen. Numedalslågen er et nasjonalt laksevassdrag og har samtidig en av Europas største bestander av elvemusling. Dette gir et unikt utgangspunkt for å formidle sammenhengen mellom villaks, elvemusling og god økologisk tilstand i vassdragene.

Et Villaksens Hus ved Kjærrafossen kan øke kunnskapen om villaksen, styrke oppslutningen om bevaringstiltak og legge til rette for samarbeid mellom forskning, forvaltning, næringsliv, frivillige organisasjoner og allmennheten. Senteret kan også bidra til å formidle kunnskap om utfordringer som rømt oppdrettsfisk, klimaendringer, vannforvaltning og restaurering av natur. Gjennom undervisning, forskning og naturveiledning kan prosjektet bidra til å bygge det langsiktige engasjementet som er nødvendig for å sikre en sunn, frisk og robust villaksbestand i Numedalslågen og andre norske laksevassdrag.

Den nye stortingsmeldingen må inneholde konkrete og forpliktende tiltak som gir villaksen og artene som er avhengige av den, bedre vilkår. En livskraftig villaksbestand er avgjørende for naturmangfoldet, økosystemene i vassdragene og de betydelige samfunnsverdiene som er knyttet til laksefisket.

Vannområde Numedalslågen forventer at meldingen tydeliggjør oppdrettsnæringens ansvar og fastsetter tiltak som sikrer en sterk og genetisk intakt villaksbestand for framtiden. Samtidig er det viktig å satse på kunnskapsformidling, forskning og lokal forankring gjennom tiltak som Lakseslottet ved Kjærrafossen. Bare gjennom en kombinasjon av forebyggende tiltak, tydelig ansvar og økt kunnskap kan vi sikre villaksen og de unike naturverdiene den bærer med seg for kommende generasjoner.

Vennlig hilsen

Anne Mette Hope
Vannområdekoordinator
m. 904 16 442
(*man-tors 0830-1600)*

VANNOMRÅDE NUMEDALSLÅGEN
GRØNN DAL